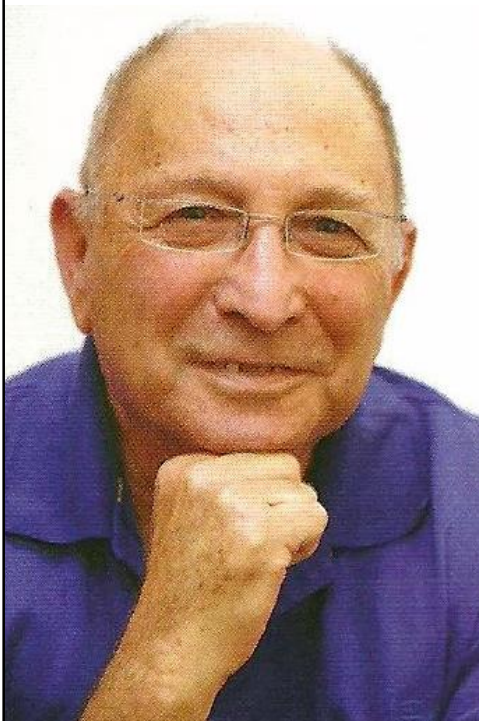

**"ራእሲ ሐጎስ ዝበሃል ሓዊ ኣይነበርዎን፡ ሃጺይ ዮውሃንስ።"
ቀለመወርቅ ኪዳነማርያም**

" This was probably the beginning of the rivalry between these two natives of Tamben, Alula the son of a Gabar, and Hagos the son of Mirtcha a former governor of Tamben and a relative of Yohannes."

Page 227

**A POLITICAL BIOGRAPHY
OF RAS ALULA, 1875 - 1897
by Haggai Erlich**

**ፕሮፌሰር ሓጋይ ኢርሊች
ናይ ታሪኽን ጉዳያት ራእሲ ኣሉላን
ተማራማሪ፡ ተል ኣቪቭ ዩኒቨርሲቲ**

"ፕሬዚዳንት ኢሳያስ ካብ ተምቤን ኣይውለድን" መምህር ሙሉ-ወርቅ ኪዳነማሪያም
Awramba Times • 117K views • 1 month ago
IsaiasAfeworki #TPLF #MuluworkKidanimariam "ፕሬዚዳንት ኢሳያስ ካብ ተምቤን ኣይውለድን" መምህር ሙሉ-ወርቅ ኪዳነማሪያም.

ቀለመወርቅ

አቱም! ኮይኑኩም ዲኹም ሃሲስኩም

ክፋል ሓደ
አፕሪል 29፣ 2020
ቶሮንቶ፣ ካናዳ

ብኢንቨስቲገይተር ሃይለ መንገሻ ዑቕብ፡ አብ ጉዳያት ባዮ ናይ ኢሳያስ አፈወርቂ ዝለዓለ ኤርትራዊ በዓል ስልጣን፡ ንክቡር መምህር ቀለመወርቅ ኪዳነማሪያም ዝተዋህበ ዕላዊ ግብረመልሲ።

ክቡር መምህር ታሪኽን ዝለዓለ በዓል ስልጣን አብ ጉዳያት ራእሲ አሉላን ክቡር ፕሮፌሶር ሓጋይ ኢርሊቸ፡ ናይ ተል አቪቭ ዩኒቨርሲቲ፡ ንክልቲኤና ግሩም ጌሮም ዳኒዮሙና አለዉ። ቀለመወርቅ ኪዳነማሪያም፡ እስራኤላዊ ተማራማሪ

፩ይ መርትዖ

መምህር ቀለመወርቅ፡ ክልተ ግዛዓት ፈጸሞም ይርከቡ። አብ ማርች 7፡ 2020፡ ምስ አውራምባ ታይምስ (awrambatimes) ዝተባህለ ናይ

ኢትዮጵያ ሚዲያ ኣብ ዝገበርዎ ቃለ ምሕተት፡ ኣብ ቅድሚ ዓለም ከምዚ በሉ።

1. "ራእሲ ሓጎስ ዝበሃል ሓዊ ኣይነበርዎን፡ ሃጺይ ዮውሃንስ።"

2. "ኢሳያስ ኣፈወርቂ ካብ ተምቤን ኣይውለዱን።"

እዚ ኣብ ላዕሊ ዝተግዘብናዮ ናይ መምህር ቀለመወርቅ ኣፍ ኢዩ። ካብዚ ቀጺልና፡ እቲ ጣፍ ቀሪብና ከንርእ ኢና። እስራኤላዊ ፕሮፈሶር ሓጋይ ኢርሊች፡ ኣብ 1973 ዝጸሓፍዎ ምርምራዊ ናይ ታሪኽ ደብተር፡ ብዛዕባ ኣሉላን ሓጎስን፡ ኣብ ገጽ 227 ከምዚ ይብል።

227.

. This was probably an act of revenge by Alula on Hagos, an obedient follower of the emperor, who early in 1887 had been appointed to inspect Alula's activities and had apparently become one of those who, a year later, demanded the removal of Alula. This was probably the beginning of the rivalry between these two natives of Tamben, Alula the son of a Gabar, and Hagos the son of Mirtcha a former governor of Tamben and a relative of Yohannes.

A POLITICAL BIOGRAPHY OF RĀS ALULĀ
1875 - 1897

by

Haggai Erlich

A Thesis submitted for the
Degree of Doctor of Philosophy
at the University of London
School of Oriental and African Studies

June 1973

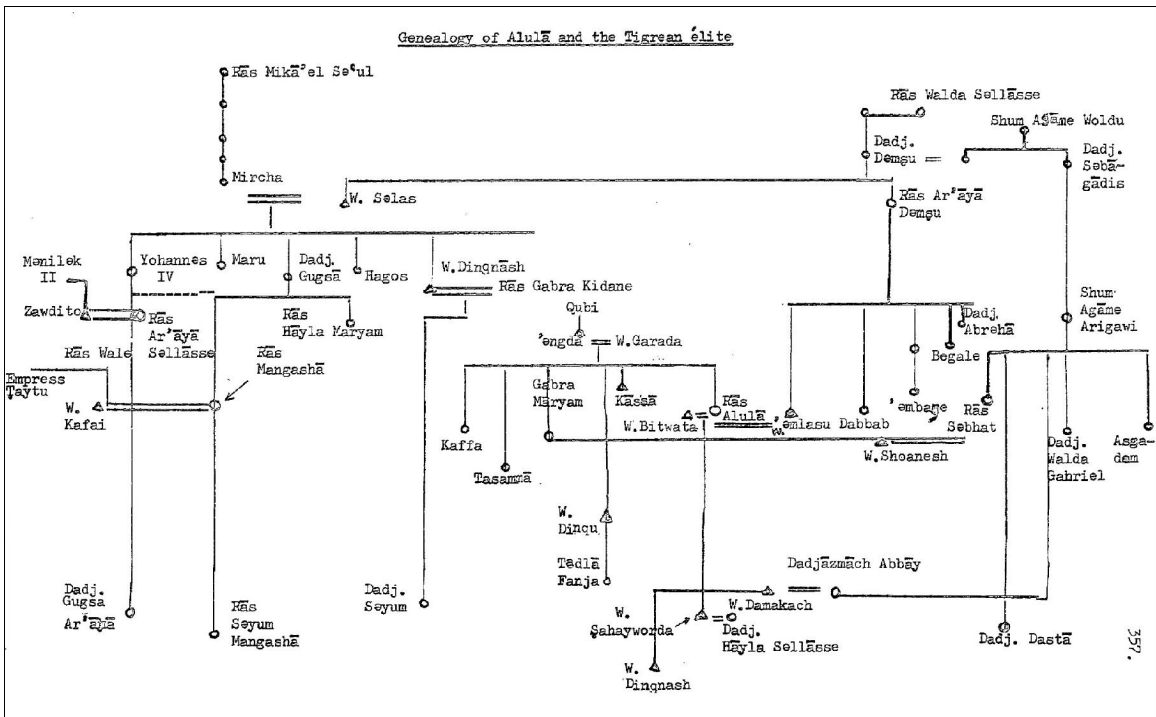

ሰኢሊ ቁ. ፩፡ ዳኛ፡ ደብተር ፕሮፌሰር ሓጋይ ኢርሊች።

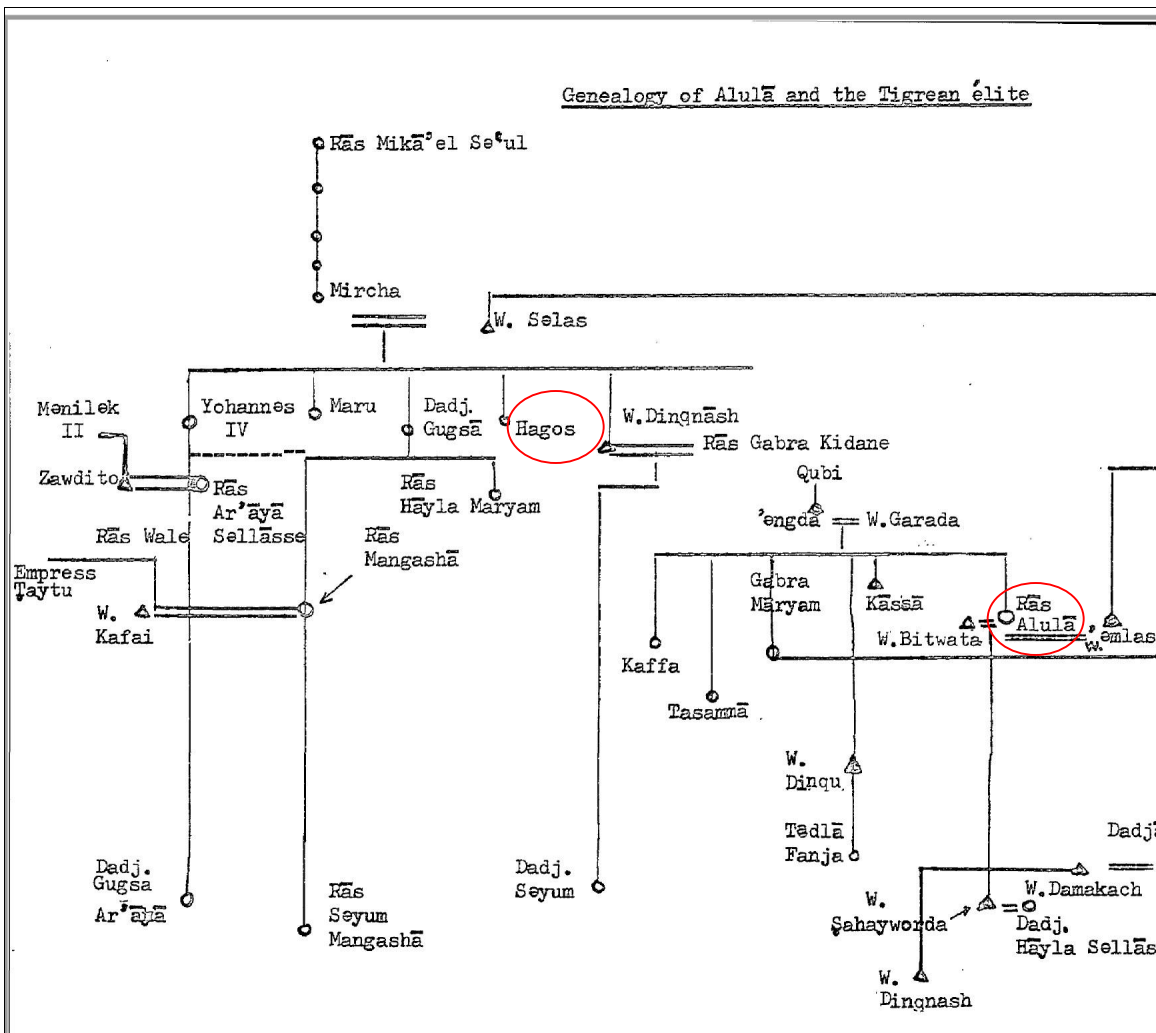
ፕሮፈሶር ሓጋይ ኢርሊቶ ብዘየሻሙ መንገዲ፡ አሉላን ሓጎን ደቀባት ናይ ተምቤን ከም ምዃኖም ይገልጹ። ቀጺሎም እቶም ፕሮፈሶር፡ አሉላ ወዲ ጭቁን ገባር (a Gabar) ከኸውን ከሎ ሓጎን ግን ወዲ ምራጭ፡ ናይ ተምቤን ገዢ ዝነበረ ምዃኑ ከምኡ'ውን ሓጎን ዘመድ የውሃንስ ምዃኑ፡ ብንጹር ይገልጹ።

፪ይ መርተዖ

አሉላን ሓጎን መንዮም? ካብ መነዎትኻ ተዋለዱ? ፕሮፈሶር ሓጋይ፡ ሓረግ ወለዶ አሉላን ሓጎን፡ አብ ገጽ 357፡ ብስእላዊ ዲያግራም አቐሚጦሞ ይርከቡ።

ካርታ ቁ. ፪: ሓረግ ወለዶ አሉላን ሓጎን፡ ካብ ደብተር ናይ ፕሮፈሶር ሓጋይ ኢርሊቶ፡ ገጽ 357።

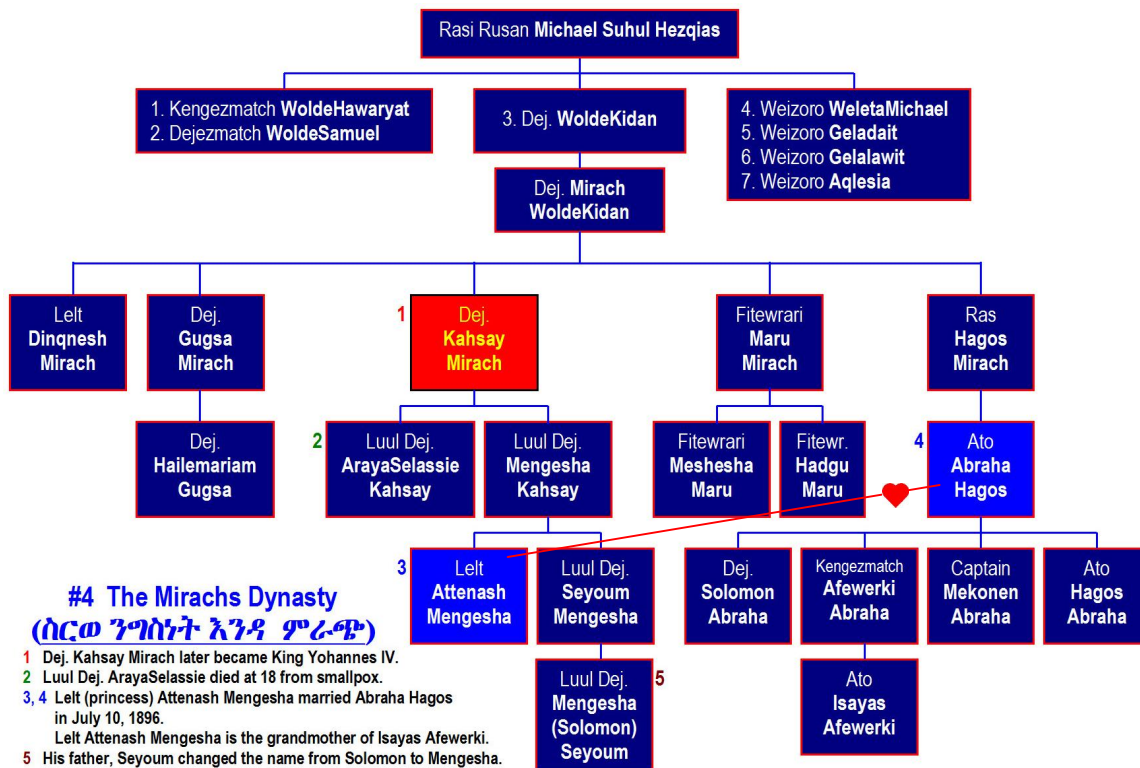

ካርታ ቁ. ፫፡ እዚ ናይ ፕሮፌሰር ሓጋይ ኢ.ር.ሊ.ቸ ሓረግ ወለዶ አሉላን ሓጎስን፡ ነቲ ናይ መምህር ቀለመወርቅ ኪዳነማርያም "ራእሲ ሓጎስ ዝበሃል ሓቂ አይነበሮምን፡ ሃጸይ ዮውሃንስ" ዝብል መጎተ፡ ፍጹም ቁምነገረ ቢስ ይገብሮ።

ሓረግ ወለዶ አሉላ

አሉላ፡ ካብ አይተ እንግዳን ወይዘሮ ጋረደን ተወልዱ።
 አይተ እንግዳ፡ ካብ አይተ ዑቕቢን ተወልዱ። ስለዚ አሉላ፡ ወዲ እንግዳ ወዲ ዑቕቢን ይበሃሉ።

አሉላ፡ ካብ መሰረቶም ወዲ ጭቁን ገባር ኢዮም።

Map No. 4: Drawn by Investigator Haile Menegesha Okbe on September 12, 2018 that displays the family tree of Dejezmatch Solomon Abraha Hagos Mirach WoldeKidan, Part-1. This map perfectly matches with the family tree of Hagos by Professor Haggai Erlich, as shown on page 6.

ሐረግ ወለዶ ሐጎስ

ሐጎስ . . . ካብ ደጀዝማች ምራጭ ናይ ተምቤንን እመቤት ኣመተስላስ ናይ እንደርታን ተወልዱ . . . ደጀዝማች ምራጭ ብወገኖም ካብ ደጀዝማች ወልደኪዳን ናይ ተምቤን ዝተወልዱ መስፍንዮም።

ሐጎስ: ካብ መሰረቶም፡ ብእንዳቦ ኮነ ብእንዳደ፡ ካብ ልዑላን መሳፍንቲ ኢዮም። ብእንዳቦ ካብ እንዳ ደጀዝማች ምራጭ ናይ ተምቤን ብእንዳደ ድማኒ

ካብቶም ስመ ዝናዋያን መሳፍንቲ ናይ እንደርታ፡ እንዳ ደጀዝማች ደብብ ወዲ ደጀዝማች ኣርኢያ ወዲ ደጀዝማች ድምጹ ኢዮም።

መስራቲ ኣቦ ደጀዝማች ወልደኪዳን ናይ ተምቤን ንደጀዝማች ምራጭ ወለዱ . . . ወራሲ ዓራት ናይ ተምቤን ደጀዝማች ምራጭ ከኣኒ ኣርባዕተ ኣወዳትን ሓንቲ ንልን ወለዱ።

- ፩ይ - እመቤት ድንቅነሽ ምራጭ
- ፪ይ - ደጀዝማች ጉግሳ ምራጭ
- ፫ይ - ፊተውራሪ ማሩ ምራጭ
- ፬ይ - ባላምበራስ ካሕሳይ ምራጭ (ኣፄ ዮውሃንስ 4ኛ፡ ካሳ መርጫ ወይም ኣባ በዝብዝ ካሳ)
- ፭ይ - ሓጎስ ምራጭ (ኣቦ ናይ ኣባሓጎ ናይ ኢሳያስ ኣፈወርቂ)

ቀሪቦም ዘለዉ ኣሪጅናል ማዕርጋት ኢዮም። ገሊኦም ማዕርጋት ምስ ግዜ ወይ ምስ ምቅይያር በትረ ስልጣን ይቀያየሩ ነበሩ።

ንኣብነት ባላምበራስ ካሕሳይ ምራጭ፡ ምስ ባዕዳውያን ብምትሕብባር፡ ነቲ ኣብ ኣፕሪል 13፡ 1868፡ ንኣፄ ቴዎድሮስ (ካሳ ሃይለጊዮርጊስ) ኣጥቂዑ ዝቐተለ ጀነራል ሮበርት ናፔርስ ናይ ዓባይ ብሪጣንያ ብምድጋፍ፡ ነቲ ዘይድፈር ምዑት ኣፄ ቴዎድሮስ ኣቕቲሉ፡ ብጠበናጁን መዳፍዓትን ወተሃደራዊ ስልጠናትን ቁሳ ቁስትን ናይ ጀነራል ናፔርስ ሓይሉ፡ በትረ ስልጣን ክዓትር በቐዐ።

ቀታሊ
ጀነራል ሮበርት
ናፔርስ

ተቐታሊ
አፄ ቴዎድሮስ
(አባ ታጠቅ)

ተሓባባሪ ቀታሊ
ባላምበራስ
ካሕሳይ ምራጭ

ፎቶ ቁ. ፭፡ መሰረት አክሊል ባላምበራስ ካሕሳይ ምራጭ።

ባላምበራስ ካሕሳይ፡ ብዙይ ናፔርስ ይተርፍስ ክነግስ ካብታ ተምቤኑ'ኳ ወሽሽ'ሉ አምበይምወጸን።

ናፔርስ ዘግነዩ ባላምበራስ ካሕሳይ ነበር፡ በትረ ስልጣን አብ ኢዱ ምስጨበጠ፡ አፄ ዮውሃንስ ፬ኛ፡ ጽዮናዊ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ተባሂሉ፡ አብ ጁላይ 1871፡ አብ አክሱም አክሊል ዘውደ ነገስታት ደፍአ።

ሕሳስ ልደን ሽመት አልቦን ሓጎስ ምራጭ፡ ምዕባዩ ካሕሳይ ምራጭ በትረ ስልጣን ጨቢጡ ድሕሪ ምንጋሱ፡ ፈለማ ደጀዝማቸ ሓጎስ ቀጺሉ ድማኒ ራስ ሓጎስ ተባሂሉ፡ ካብቲ ዓቢ ሓዉ ሽመታት አኣስዒቡ ተጎምጎመ። ቆመና ሓዊ ንጉስ እንተሊዩካስ፡ ራስ'ውን ይውሕድካዩ። ግና'ሲ ካብኡ ዝዓቢ ስለዘዩለ'ምበሪ።

ይቕጽል.....